

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego „Ulepszenie inkluzywnej, bezpiecznej i godnej zaufania cyfryzacji dla wszystkich”**(opinia rozpoznawcza)**

(2021/C 374/03)

Sprawozdawca: **Philip VON BROCKDORFF**Współsprawozdawczyni: **Violeta JELIĆ**

Wniosek o konsultację	Prezydencja słoweńska, 19.3.2021
Podstawa prawna	Art. 304 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Organ odpowiedzialny	Sekcja Jednolitego Rynku, Produkcji i Konsumpcji
Data przyjęcia przez sekcję	15.6.2021
Data przyjęcia na sesji plenarnej	7.7.2021
Sesja plenarna nr	562
Wynik głosowania (za/przeciw/wstrzymało się)	221/0/3

1. Wnioski i zalecenia

1.1. EKES zaleca szybkie przyjęcie polityki UE w zakresie administracji cyfrowej sprzyjającej włączeniu cyfrowemu, w oparciu o Plan działania UE na rzecz administracji elektronicznej na lata 2016–2020, oświadczenie z Tallina w sprawie e-administracji, oświadczenie z Berlina w sprawie społeczeństwa cyfrowego i opartej na wartościach administracji cyfrowej⁽¹⁾. W swoich konkluzjach Rada uznaje, że to na administracji publicznej spoczywa dodatkowa odpowiedzialność za zapewnienie, aby obywatele byli traktowani równo i mieli te same prawa dostępu do administracji cyfrowej.

1.2. EKES zaleca, by w dążeniu do włączenia cyfrowego rządy przyjmowały szeroko zakrojone, adekwatne i proporcjonalne strategie, środki wspierające i przepisy, pozwalające zadbać o interoperacyjność, jakość, ukierunkowanie na człowieka, przejrzystość, bezpieczeństwo i ochronę oraz dostępność cyfrowych usług publicznych oraz produktów, jak również optymalny dostęp do ochrony zdrowia, oświaty i możliwości gospodarczych oraz kulturalnych. Rządy krajowe oraz samorządy regionalne i lokalne powinny jak najszybciej pójść w stronę cyfryzacji i przyspieszyć wdrożenie nowej infrastruktury cyfrowej, w tym sieci 5G.

1.3. EKES zdaje sobie sprawę, że do włączenia cyfrowego potrzebne są pokaźne inwestycje ze strony administracji publicznej. Ponadto przewiduje się, że w planach państw członkowskich na rzecz odbudowy i zwiększania odporności włączenie cyfrowe będzie szeroko uwzględniane w planowanej transformacji cyfrowej i będzie korzystać z ograniczonych niestety środków Funduszu UE na rzecz Sprawiedliwej Transformacji jako części narzędzia służącego odbudowie gospodarki (Next Generation EU), jak również programu „cyfrowa Europa” oraz europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych (w szczególności Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) i Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (ESF+)).

1.4. EKES uznaje, że cyfryzacja może stanowić dla przedsiębiorstw zarówno szansę jak i zagrożenia. Stąd potrzeba, by administracja publiczna wyasygnowała odpowiednie środki finansowe, także w ramach funduszy UE, na wsparcie przedsiębiorstw niezależnie od ich wielkości, w tym MŚP. Pomoże to im skutecznie dostosować się do zmian.

1.5. EKES zaleca również, by wprowadzać metody pracy, takie jak praca zdalna, w pełni uwzględniając równowagę między życiem zawodowym a prywatnym. Dialog społeczny, wsparcie dla MŚP i przedsiębiorstw społecznych oraz poszanowanie praw pracowników, w tym rokowań zbiorowych, mają zasadnicze znaczenie dla zapewnienia bezproblemowej transformacji.

⁽¹⁾ Jest to zgodne z konkluzjami Rady w sprawie kształtowania cyfrowej przyszłości Europy z 9 czerwca 2020 r., w których Rada „wzywa [...] Komisję do zaproponowania wzmocnionej unijnej polityki administracji cyfrowej, mając na uwadze włączenie cyfrowe wszystkich obywateli i podmiotów prywatnych, w celu zapewnienia koordynacji i wsparcia cyfrowej transformacji administracji publicznej we wszystkich państwach członkowskich UE, która to polityka obejmowałaby interoperacyjność i wspólne normy w zakresie bezpiecznych i pozbawionych granic usług i przepływu danych sektora publicznego”.

1.6. EKES zaleca, by państwa członkowskie ściślej współpracowały nad tworzeniem i zatwierdzaniem rozwiązań cyfrowych, tak by stworzyć sieć wymiany najlepszych sposobów postępowania.

1.7. EKES zaleca również ogólnounijny przegląd polityki administracyjnej i środków administracyjnych, by zaangażować zainteresowane strony w proponowanie skutecznych środków opartych na sprawiedliwości społecznej. Powinno to uwzględniać środki polityczne i zasoby finansowe mające na celu ułatwienie transformacji cyfrowej. EKES podkreśla również potrzebę znacznego zwiększenia w najbliższych latach liczby osób podejmujących edukację w dziedzinie nauk przyrodniczych, technologii, inżynierii i matematyki.

1.8. EKES zaleca wzmocnienie aktu o usługach cyfrowych (DSA) i aktu o rynkach cyfrowych (DMA), jako warunek wstępny dla transformacji cyfrowej, która jest wiarygodna i w ramach której konsumenci mogą podejmować decyzje zakupowe na prawdziwie otwartym i konkurencyjnym rynku. W akcie o usługach cyfrowych obowiązki i odpowiedzialność platform powinny być jaśniej określone, należy też poprawić ich egzekwowanie w porównaniu z obecnie proponowanymi rozwiązaniami. W akcie o rynkach cyfrowych należy zakazać zwodniczych interfejsów nakłaniających klientów do określonych decyzji (ang. „dark patterns”) i takich modeli architektury stron, które narzucają konsumentom nieneutralny wybór i w sposób ukryty wpływają na ich zachowanie.

1.9. EKES uznaje również, że cyfryzacja i ekologizacja gospodarek UE, a w szczególności cele UE w zakresie neutralności klimatycznej idą w parze. Cyfryzacja i ekologizacja mają zasadnicze znaczenie, jednak EKES podkreśla, że równość i dialog społeczny powinny być wiodącymi zasadami, którymi należy się kierować podczas wdrażania cyfrowych i ekologicznych technologii.

2. Uwagi ogólne

2.1. Społeczeństwo europejskie przენosi się do internetu. Pandemia COVID-19 przyspieszyła potrzebę cyfryzacji społeczeństwa, ponieważ kanały cyfrowe podczas lockdownu często były jedynymi kanałami dostępnymi obywatelkom, obywatelom i przedsiębiorstwom.

2.2. Jednocześnie wielu właścicieli przedsiębiorstw widzi, że dla długofalowego sukcesu ich firm konieczne jest pójście w stronę świata cyfrowego. Podobnie pracownicy i społeczeństwo muszą zrozumieć, czym jest cyfryzacja, jak wpływa ona na życie zawodowe i codzienne osób zatrudnionych w przedsiębiorstwach i podmiotach publicznych, czy po prostu społeczeństwa. Tak jak przewidziano w Nowym europejskim programie na rzecz konsumentów, konsumenci w UE powinni znaleźć się w centrum przemian cyfrowych i otrzymać adekwatną ochronę i odpowiednie możliwości w procesie przemian.

2.3. Dla rządów państw członkowskich UE cyfryzacja jest nieunikniona, a będzie ona możliwa wyłącznie dzięki wydatkom publicznym na infrastrukturę cyfrową. Władze publiczne na poziomie lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim muszą stać się elastycznymi, odpornymi i innowacyjnymi organizacjami, które skorzystają z transformacji i nowych technologii oraz zwiększonych możliwości, aby bez przeszkód świadczyć obywatelkom i obywatelom oraz przedsiębiorcom wygodne, przejrzyste, bezpieczne i godne zaufania usługi cyfrowe sprzyjające włączeniu cyfrowemu i ukierunkowane na człowieka.

2.4. Administracja publiczna, przedsiębiorstwa, pracownicy i ogół społeczeństwa muszą się dostosować (przy czym powinni w tym celu otrzymać wsparcie, a tam, gdzie to konieczne należy pozostawić alternatywny dostęp do usług analogowych) do świata technologii, w którym żyjemy; ważne jest również, by zrozumieć różnice między digitalizacją, cyfryzacją a transformacją cyfrową.

2.5. Digitalizacja polega na udostępnieniu cyfrowej wersji urządzeń fizycznych lub analogowych i odgrywa istotną rolę w kontekście przedsiębiorstw i administracji publicznej oraz liczby przepracowanych godzin. Proces digitalizacji pociąga za sobą szereg zdarzeń, które mogą istotnie zoptymalizować pracę dowolnego przedsiębiorstwa i organu administracji publicznej poprzez automatyzację procesów biznesowych i procedur administracyjnych. Stanowi to wyzwanie zarówno dla pracowników, jak i urzędników.

2.6. Większość przedsiębiorstw i organów administracji publicznej korzysta jedynie z podstawowych metod digitalizacji i istnieje duże pole działania dla dalszej skutecznej digitalizacji. Wyzwaniem jest tu pozyskanie zaufania pracowników, urzędników publicznych i ogółu społeczeństwa, jeśli mają oni z sukcesem dostosować się do nowych zdigitalizowanych metod pracy i procedur. Przemiany w miejscu pracy wymagają dialogu społecznego, jak również poszanowania rokowań zbiorowych. Takie przemiany mogą skutkować głębokimi przemianami w życiu pracowników i dlatego konieczne jest informowanie i przeprowadzenie konsultacji na wstępnym etapie tego procesu. Ponadto społeczeństwo musi być świadome niezamierzonych konsekwencji transformacji.

2.7. Choć digitalizacja wydaje się zwiększać efektywność w przedsiębiorstwach i administracji publicznej (potencjalne korzyści zawsze były przeszacowywane), zawsze należy liczyć się z kosztami, jak na przykład w sytuacji, gdy zwalnia się pracowników lub urzędników administracji publicznej lub gdy społeczeństwo, w szczególności seniorzy lub osoby z niepełnosprawnościami, nie dostosowują się wystarczająco szybko lub w ogóle do digitalizacji. Stąd znaczenie dostępu do cyfryzacji dla wszystkich, niezależnie od wieku, płci, statusu ekonomiczno-społecznego czy niepełnosprawności. Podobnie MŚP mogą znaleźć się w niekorzystnej pod względem konkurencji sytuacji, jeśli nie mogą dotrzymać kroku tempu digitalizacji w branży, w której działają, szczególnie gdy takie procesy wymagają na wstępie znaczących wydatków.

2.8. Cyfryzacja to drugie pojęcie, które muszą zrozumieć przedsiębiorstwa, pracownicy i ogół społeczeństwa. Obejmuje ona szeroki wachlarz elementów. Cyfryzacja pomaga wprowadzić przemiany w działaniu przedsiębiorstw przez zastosowanie technologii cyfrowych. Wpływa to na modele prowadzenia działalności, komunikację w przedsiębiorstwie i ze światem zewnętrznym i w zasadzie na cały łańcuch wartości.

2.9. Cyfryzacja otwiera przed przedsiębiorstwami nowe możliwości, dając im możliwość uzyskiwania przychodów, które nie były dostępne w przeszłości, dzięki rozwiązaniom cyfrowym. Od integracji z mediami społecznościowymi po możliwość oferowania klientom opartych na abonamencie usług w zakresie danych, posiadanie aplikacji stworzonych na zamówienie może mieć kluczowe znaczenie dla innowacji, wzrostu i rozwoju przedsiębiorstw w przyszłości. Nowe technologie cyfrowe, w szczególności te kryjące się pod skrótem SMACIT (społecznościowe, mobilne, analityczne, w chmurze oraz internet rzeczy), są dla MŚP ogromną szansą, choć dla dużych i skostniałych organizacji takie technologie stanowią z jednej strony szansę, a z drugiej jednocześnie zagrożenie.

2.10. Lata badań nad wynikami transformacji cyfrowej wykazały, że wskaźnik powodzenia tych wysiłków jest raczej niski: poniżej 30 % planowanych rezultatów. Niedawno opublikowane przez McKinsey wyniki uzyskane w grupie 263 respondentów wskazują, że jedynie 16 % z nich twierdzi, iż przemiany cyfrowe w ich organizacji z powodzeniem poprawiły wydajność. Przed takimi wyzwaniem stają również tzw. inteligentne branże przemysłowe, takie jak te wymagające wysoko rozwiniętych technologii, sektor mediów, telekomunikacja, wśród których wskaźnik sukcesów nie przekracza 26 %. Z drugiej strony w organizacjach zatrudniających poniżej stu osób respondenci 2,7 raza częściej chwalią się lepszymi wynikami w transformacji cyfrowej, niż ma to miejsce w organizacjach większych zatrudniających ponad 50 tys. osób.

2.11. Jednak niezależnie od wielkości, przedsiębiorstwa, które są przywiązane do bardziej tradycyjnych procesów, ryzykują utratę konkurencyjności i błędem jest zakładanie *a priori*, że wszystkie przedsiębiorstwa mogą z sukcesem wprowadzić cyfryzację. To samo dotyczy pracowników, szczególnie tych, którzy pracują w zawodach tradycyjnych.

2.12. Przejście do cyfryzacji może zwiększyć efektywność przedsiębiorstw i stworzyć nowe możliwości generowania przychodów, a nie tylko wesprzeć je w ograniczaniu wpływu emisji dwutlenku węgla na środowisko. Może to również wesprzeć większą mobilność na rynku pracy, poprawić produktywność i elastyczność w miejscu pracy oraz umożliwić godzenie pracy i życia prywatnego, gdy pracownicy wykonują swoje zadania zdalnie z domu, jak miało to miejsce podczas pandemii COVID-19.

2.13. Rzeczywistość może jednak wyglądać inaczej i należy zadać pytania o to, czy cyfryzacja, a w szczególności praca zdalna, doprowadziła rzeczywiście do większej równowagi między życiem zawodowym a prywatnym. Choć wielu pracowników woli pracować zdalnie, takie metody pracy są często wdrażane w sposób przypadkowy, co wpływało na warunki pracy, szczególnie w przypadku pracujących matek oraz pracowników z niewystarczającymi umiejętnościami cyfrowymi. Stąd jak najbardziej zasadne jest pytanie o to, czy cyfryzacja nie rozmyła granicy między życiem prywatnym a zawodowym. Choć cyfryzacja może poprawić wydajność pracowników w przedsiębiorstwie, jej wpływ na życie rodzinne, a prawdopodobnie również zdrowie może nasuwać zupełnie inne wnioski. Narzędzia oparte na sztucznej inteligencji, w pośpiechu wdrażane podczas pandemii, wpływały raczej na podwyższenie poziomu stresu i powodowały zagrożenia dla zdrowia i bezpieczeństwa pracowników.

2.14. Coraz więcej jest osób, które się nie rozłączają i stale biorą udział w cyfrowych procesach w pracy. Gdy praca zdalna staje się normą w przedsiębiorstwach i administracji publicznej, bardzo ważne jest, by odbywało się to w kontekście dialogu społecznego i rokowań zbiorowych. Prawo do odłączenia się również musi zostać uznane w ogólnoeuropejskim instrumencie prawnym.

2.15. Ostatni aspekt cyfryzacji wpływa nie tylko na właścicieli przedsiębiorstw, lecz również na ogół społeczeństwa. Przez ostatnie trzydzieści lat, a bardziej wyraźnie na przestrzeni ostatniej dekady, nastąpiła ogromna zmiana w kierunku przyjmowania technologii cyfrowych we wszystkich kontekstach społecznych i działaniach człowieka. Doprowadziło to zasadniczo do powstania tzw. cyfrowych klientów, przy czym coraz więcej osób polega na cyfryzacji w zasadzie we wszystkich aspektach życia. Cyfryzacja staje się powoli podstawą komunikacji organizacji różnego rodzaju i różnej wielkości z ich klientami, jednak założenie, że wszystkie osoby niezależnie od wieku są w stanie dotrzymać kroku rozwojowi cyfryzacji jest błędne.

2.16. To prowadzi nas do rozróżnienia między cyfryzacją a transformacją cyfrową. Ta ostatnia dotyczy przemian w przedsiębiorstwach i działaniach społecznych w kierunku elementów cyfrowego świata, czego wszyscy doświadczyliśmy na niezliczone sposoby podczas pandemii, np. w związku z coraz większą popularnością pracy na odległość.

3. Uwagi szczegółowe

3.1. Trwająca cyfryzacja naszego społeczeństwa i naszej gospodarki będzie jedynie narastać i pogłębiać się i choć cyfryzacja niesie z sobą obietnice dalszych korzyści społecznych i gospodarczych, są też obawy o jej decydujący wpływ na społeczeństwo i o to, czy coraz większa liczba osób rzeczywiście potrafi sprawnie korzystać z rozwiązań cyfrowych. Na papierze przełomowe technologie wydają się raczej zwiększać włączenie społeczne niż poszerzać rozziwy między osobami uzdolnionymi cyfrowo i tymi nie tak sprawnymi w tym zakresie, jednak i tu rzeczywistość może być nieco inna. Wielu ludziom po prostu nie udaje się dostosować do tak szybkiego tempa przemian cyfrowych. Dotyczy to przede wszystkim osób starszych, osób z niepełnosprawnościami i mieszkańców obszarów wiejskich i regionów oddalonych.

3.2. Choć powszechna cyfryzacja jest konieczna, aby poprawić wydajność i produktywność, jak również przyspieszyć rozwój społeczno-gospodarczy w świecie po pandemii, to transformację cyfrową należy przeprowadzić we właściwy sposób. Rozumiemy przez to, że polityka w zakresie transformacji cyfrowej, zarówno dla sektora publicznego, jak i prywatnego, musi być inkluzywna, unikać za wszelką cenę wykluczania grup społecznych, takich jak osoby starsze, osoby w trudnej sytuacji społeczno-ekonomicznej, osoby z niepełnosprawnościami oraz mieszkańcy obszarów wiejskich.

3.3. Aby osiągnąć włączenie społeczne, administracja publiczna musi przyjąć szeroko zakrojone strategie i środki wsparcia zapewniające interoperacyjność, jakość, ukierunkowanie na człowieka, przejrzystość, bezpieczeństwo, ochronę i dostępność cyfrowych usług publicznych i produktów, jak również optymalny dostęp do ochrony zdrowia, oświaty oraz możliwości gospodarczych i kulturalnych. W tym kontekście administracja publiczna może skorzystać z narzędzi cyfrowych, by angażować obywatelki i obywateli w tworzenie cyfrowych usług publicznych. W ten sposób usługi te wyjdą naprzeciw potrzebom i preferencjom obywateli i obywateli, którzy z nich korzystają.

3.4. Realizacja włączenia społecznego wymaga przede wszystkim ogromnych inwestycji ze strony administracji publicznej, a przewiduje się, że w planach państw członkowskich na rzecz odbudowy i zwiększania odporności włączenie cyfrowe będzie szeroko uwzględniane w planowanej transformacji cyfrowej i będzie korzystać z Funduszu UE na rzecz Sprawiedliwej Transformacji jako części narzędzia służącego odbudowie gospodarki (Next Generation EU), jak również programu „cyfrowa Europa” i europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych (w szczególności EFRR i ESF+). Jednak w przypadku Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji wyrażono zastrzeżenia dotyczące jego adekwatności, jeśli chodzi o reagowanie na wyzwania zarówno cyfryzacji, jak i zmiany klimatu⁽²⁾. Rządy krajowe oraz samorządy regionalne i lokalne powinny również pójść w stronę cyfryzacji i przyspieszyć wdrożenie nowej infrastruktury cyfrowej, w tym sieci 5G.

3.5. Fala transformacji cyfrowej jest zjawiskiem bezprecedensowym pod względem tempa, zakresu i skali. Oczekiwanie, że wszystkie przedsiębiorstwa, MŚP i przedsiębiorstwa społeczne dostosują się szybko i z powodzeniem do tej bezprecedensowej zmiany nie jest realistyczne. Transformacja może pociągnąć za sobą tak wiele przegranych, jak i wygranych, chyba że przedsiębiorstwa dostaną czas na dostosowanie się i będą wspierane odpowiednimi środkami.

3.6. Środki takie powinny obejmować udostępnienie przedsiębiorstwom infrastruktury niezbędnej, by wspierać transformację cyfrową i stworzenie towarzyszących ram prawnych, które będą proporcjonalne i dostosowane do celu. Istotne jest również, by państwa członkowskie ściślej współpracowały nad tworzeniem i zatwierdzaniem rozwiązań cyfrowych, tak by stworzyć sieć wymiany najlepszych praktyk. Inne środki mogłyby obejmować ulgi podatkowe, by dalej wspierać inwestycje, których przedsiębiorstwa potrzebują, by wprowadzać transformację cyfrową swojej własnej działalności i metod pracy.

3.7. Podstawowym warunkiem wiarygodnej cyfryzacji są rynki, które cieszą się zaufaniem konsumentów, na których konsumenci nie są narażeni na manipulację i podejmują decyzje w rzeczywistości otwartej i konkurencyjnej atmosferze. Niestety często tak nie jest, jeśli spojrzymy na to jak skonsolidowane są niektóre sektory (komunikacja w mediach społecznościowych, aplikacje, wyszukiwanie, systemy operacyjne itd.) i jak często łamie się prawa konsumentów. EKES podkreślał w swojej opinii w sprawie Nowego programu na rzecz konsumentów (INT/922⁽³⁾), że ochrona konsumentów musi także zostać dostosowana do świata cyfrowego. Nowe wyzwania wynikające z powstających technologii cyfrowych, takich jak sztuczna inteligencja (AI), internet rzeczy (IoT) i robotyka, wymagają wzmocnienia obecnej ochrony.

⁽²⁾ <https://www.epsu.org/article/proposed-transition-fund-really-just>

⁽³⁾ Dz.U. C 286 z 16.7.2021, s. 45.

3.8. Kolejnym warunkiem wstępnym osiągnięcia pożądaných wyników transformacji cyfrowej jest przygotowanie przedsiębiorstw wszystkich rozmiarów, w tym przedsiębiorstw społecznych, do transformacji cyfrowej. Obejmuje to wsparcie z odpowiednich zasobów finansowych oraz programy szkoleniowe dla właścicieli i pracowników małych przedsiębiorstw, aby zaznajomili się oni z najnowszymi rozwiązaniami technologicznymi i wynikającymi z nich możliwościami. Po drugie, wszystkie aspekty wprowadzenia tak dogłębnych zmian wymagają informowania na wszelkich szczeblach w miejscach pracy. Po trzecie, konieczne jest podniesienie świadomości o potrzebie wprowadzenia nowych sposobów pracy, zachowania i komunikacji, zgodnych z bezprecedensowymi zmianami w kulturze organizacji.

3.9. Transformacja cyfrowa doprowadziła do zasadniczego wzrostu popytu na umiejętności cyfrowe w zasadzie we wszystkich branżach, od produkcji do usług finansowych i nie tylko. W najbliższej przyszłości popyt ten z pewnością będzie dalej wzrastał. Dlatego nieodzowne jest, by administracja publiczna i przedsiębiorstwa nadal inwestowały w edukację i szkolenia dla wszystkich, w tym w kształcenie zawodowe. W ten sposób transformacja cyfrowa będzie mogła następować bez przeszkód i korzystać z właściwie wykwalifikowanych pracowników, tak by zarówno obywatelki i obywatele, jak i przedsiębiorstwa mogli skorzystać na tych przemianach. Powinno to również obejmować edukację w zakresie korzystania z platform cyfrowych.

3.10. Ponieważ transformacja cyfrowa przyspiesza, musi jej towarzyszyć znaczące zwiększenie w najbliższych latach liczby osób rozpoczynających edukację w dziedzinie nauk przyrodniczych, technologii, inżynierii i matematyki. Rozwijanie umiejętności w zakresie nauk przyrodniczych, technologii, inżynierii i matematyki jest niezbędne, aby wspierać transformację, zniwelować lukę płciową i wykształcić nowe pokolenie, które rozwinie innowacje. Edukacja w zakresie nauk przyrodniczych, technologii, inżynierii i matematyki pomoże rozwinąć gospodarkę i stworzyć miejsca pracy.

3.11. Transformacja cyfrowa prowadzi do coraz większej intensywności pracy i niepewności miejsc pracy, czyli przekłada się na poważne wyzwania w zakresie ochrony pracowników, ich reprezentacji i sprawiedliwego traktowania. Deklaracja na rzecz przyszłości pracy z okazji stulecia MOP, przyjęta w 2019 r. proponuje podejście ukierunkowane na człowieka do nowych technologii w świecie pracy. Jednak przełożenie tego na skuteczne strategie polityczne, przepisy prawne i środki, które ochronią pracowników i umożliwią im odpowiednią reprezentację to nie lada wyzwanie. Dlatego właśnie konieczny wydaje się ogólnoeuropejski przegląd strategii politycznych (i całkiem prawdopodobnie przepisów, które są proporcjonalne i dostosowane do celu) i środków, nie tylko ze względu na spójność polityki, ale również, aby zaangażować zainteresowane podmioty w tworzenie polityki opartej na podstawowym celu osiągnięcia sprawiedliwości społecznej.

3.12. W końcu wszelkie dyskusje na temat cyfryzacji dla wszystkich nie mogą pomijać jej związku z ekologizacją gospodarek UE i celami UE w zakresie neutralności klimatycznej, jak również nacisku, jaki kładzie się w planach na rzecz odbudowy i zwiększania odporności na inicjatywy wspierające te cele.

3.13. „Cyfryzacja i ekologia” nie tylko powinny iść w parze, ale również mają zasadnicze znaczenie dla promowania innowacji w całej Europie. Przykłady obejmują technologie blockchain, aby zoptymalizować zaopatrzenie i poprawić efektywność, co z kolei przełożyłoby się na mniejsze zużycie zasobów, a jednocześnie pozwoliłoby śledzić komponenty, produkty i materiały, przyczyniając się do gospodarki o obiegu zamkniętym. Ponadto technologie cyfrowe mogą pomóc zneutralizować lub zrównoważyć emisje, które są technologicznym wyzwaniem lub są bardzo drogie. Choć cyfryzacja i ekologizacja mają podstawowe znaczenie, to – jak EKES podkreślił w swojej opinii – sprawiedliwość społeczna powinna być wiodącą zasadą wdrażania rozwiązań cyfrowych i ekologicznych. Innymi słowy, korzyści z transformacji cyfrowej, np. w stosowaniu najnowszych technologii z myślą o dostarczaniu takich inteligentnych, bezproblemowych i dyskretnych usług w dziedzinie energii, bezpieczeństwa, mobilności, dobrego samopoczucia i interakcji społecznych, które pomagają osiągnąć neutralność pod względem emisji dwutlenku węgla, powinny być dostępne dla wszystkich.

3.14. Komitet zdaje sobie sprawę, iż nie jest to łatwy cel, jednak właśnie dlatego plany na rzecz cyfryzacji powiązane z ekologizacją gospodarek UE powinny obejmować konsultacje wielostronne i analizy oparte na dialogu społecznym i rokowaniach zbiorowych. W ten sposób zaakcentowane będą cele średniookresowe i długofalowe, które skutecznie zmienią życie Europejczyków na lepsze.

Bruksela, dnia 7 lipca 2021 r.

Christa SCHWENG
Przewodnicząca
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego